

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/I. Vse pošiljke je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštnine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Stanovsko političko glasilo UJU. - Poverjeništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 40 Din, za inozem. 60 Din. Posamezna šte. 1 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima s članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne novice vseh vrst je plačati po Din 2:50 od petih vrst. Inzeratni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Javite nam nemudoma naročnike za 2. številko Zvončka.

Ne tako!

Marsikatero učiteljsko zborovanje imam že za seboj, a še nikdar nisimo bili tako burni in obenem krivični doslej. Slepo smo drveli čez drn in strn za lepo donečimi in razdražljivimi besedami tovariša, ki bi moral kot delegat društva opravičiti nastop in izpad proti delegaciji in poverjeništvu na zadnji pokrajinski skupščini v Šoštanju.

Mesto, da si potrkamo na prsa in s tovarišem delegatom vred zakličemo »mea culpa«, smo si nadedli izzivalno masko na obraz ter vrgli poverjeništvu UJU in delegaciji rokavico spora.

Delegatu se ne čudim, če se hoče izmazati iz mučnega položaja.

Ne razumem pa, kaj je treba potem društvu dajati ponesrečenemu delegatu še pogum, da ponovno iznese vse žalitve, za katere nima dokazov.

Če so delegati ostalih društev zahtevali na skupščini, da se odvzame našemu delegatu beseda radi neparlamentarnih izrazov, je potem gotovo čudno stališče, ki ga je zavzelo naše društvo v tej zadevi.

Naš delegat je ostal na skupščini osamljen, kar je neovrgljiv dokaz, da je pogrešil.

Nikakor ne moremo zahtevati od poverjenišтва zadoščenja zato, če je delegacija zahtevala kazen.

Sam je izzival, zato mora tudi sam nositi vso odgovornost recte društvo, ki ga je izbralo in poslalo.

Če pa to ni jasno našemu društvu, mu naj pomaga bog.

Kako smo pa mi napravili? Skrili smo glavo v pesek, kakor noj, in naenkrat prinesli na dan, kako strašno smo tudi mi užaljeni, ker se delegaciji in po-

* G. Bogomilu Medveščeku, delegatu logaškega učiteljskega društva, ki je komaj prišel preko meje in mu gotovo niso znani vsi boji in vse delo, ki ga je imelo učiteljstvo v preteklosti pri ustvaritvi svoje organizacije, niti dobro ni proučil tukajšnjega položaja, pa mu je nasedel »Narodni Dnevnik«, v katerem nedokazano meče očitke in napada vodstvo naše organizacije in Ljubljani, naše vodstvo v Beogradu. Žali vseprijet in celo našega referenta v ministrstvu prosvete. Reči moramo le eno: »Oče odpusti jim, saj ne vedo kaj delajo.« Uredništvo.

verjeništvu ni hotelo poslušati neutemeljenih žalitev našega delegata.

Imenitno zares! Iz dosedanjih krivcev smo postali namah tožniki. In kako duhovito smo jo izvili. Vi ste nas razžalili, mi smo vas (kako velikodušno priznanje), pa smo kvit je vpilo vseprijet.

O sveta domišljija! Povejte no, kako pa je poverjeništvu razžalilo društvo, recte delegata? On naj bi na skupščini v dostojnem tonu ožigosal, kar vidi slabega v organizaciji. Ostali delegati bi ga na rokah nosili iz hvaležnosti, ker jim je odprl oči na stečaj, da vidijo v učiteljski organizaciji »Sodomo in Gomoro«!

Prvi fakt je, da je delegacija zahtevala, da se našemu delegatu odvzame beseda. Drugi fakt je zopet, da je poverjeništvu moralo to zahtevo uvaževati in tov. M. odvzeti besedo.

Koga torej zadene krivda?

Na vsak način naše društvo, ki je bilo toliko nepredvidno, da je poslalo na skupščino vročekrvnega delegata, kateri je mislil, da sme in more na skupščini neovirano zabavljati in žaliti do mile volje.

Noben učitelj ne bi mirno prenesel kritike na tak način in s takimi žaljivkami.

Ne čudimo se torej ogorčenju ostalih delegatov in pa zahtevi pov. UJU, če zahteva tozadevno opravičilo.

Zato ni prav, da smo v otročji samozavesti in ošabnosti pustili oditi zastopnika poverjenišтва brez uspeha od zborovanja.

S ploskanjem pač ne bomo spravili s sveta cele zadeve, pač pa dajemo s tem sebi ubožno izpričevalo, da nas zavleče sladka beseda tudi v prepad, če to želi tisti, ki jo je izgovoril.

Dostojanstvo poverjenišтва zahteva, da ne popušča v svoji zahtevi. Naše okrajno učiteljsko društvo mora zopet ugrizniti v kislno jabolko ter povoljno urediti to zadevo.

Imamo nov odbor, ki bo menda kos svoji nalogi.

Kar se tiče tov. M. pa le nikakih sentimentalnosti. Iztreženje je vsakemu potrebno in zdravo. Kriv je, pa naj stokrat reče, da ni. Njegovo subjektivno prepričanje za nas ne velja.

Cela delegacija, ki je bila v Šoštanju zbrana, vendar ne bo pristranska.

Zato ima poverjeništvu tudi prav, ko zahteva svoje pravo.

Z veseljem pozdravljamo vsakega, ki nam prinese dobro voljo dvigniti naš stan in organizacijo na višek. To se pa nikdar ne doseže z zabavljanjem in žalitvami.

Vedno je lažje podirati nego zidati. Zato so nam dobro došli le oni, ki so voljni graditi.

Poštena in vestna kritika je vedno zdrav pojav sanacije v organizaciji. Vendar je vedno princip kritike dokaz.

In sicer dokaz, ki je fakt. Fakt pa je zopet le tedaj, če ga lahko povem, kadar kritiziram.

ERNEST ŠUSTERŠIČ:

Ročno in vzgojno delo na dež. razstavi v Kromerizu.

(Donesek k uvedbi rokotvornega pouka v naših šolah.)

(V »Češkem Učitelju« napisal J. Š.)

Na deželni gospodarsko-obrtni razstavi v Kromerizu je bilo zastopano narodno, srednje, trgovsko in industrijsko šolstvo. Od vseh strok je bilo posebno narodno šolstvo, nameščeno v poslopju Komenskega šole, najbolj obiskano in tu je bila najbogatejša zbirka ročnih del in risarskih izdelkov. Pisana je bila množica predmetov učenčeve roke in vse je vabilo povprečnega gledalca ter ga pritežalo k sebi s svojo mnogovrstnostjo, originalno zamisljenostjo in s sigurno materialno ročnostjo, kar vse, kakor je znano, tako rado zapelje našo javnost k površni sodbi (n. pr. presojevanje razstave ročnih del, katero so priredili nemški kolegi v Jindřihovem Gradcu).

Kaj je bilo tu različnih izdelkov iz papirja, lesa, gline in drugih sirovin, kaj vzorcev, po katerih moreš spoznati postopanje in poedinih strokah tehniške spretnosti! Kar pa je imelo za učitelja največjo ceno, je bilo to, da so bili — v vsem tem kaosu, med vsemi temi plovci raznega doumetja ročnih del — tudi vzorci prave vrednosti, ki so svetočili, da se je učiteljstvo, po primeroma kratki dobi dveletne nejasnosti in poizkusov, z lastnim trudom dvignilo in usmerilo — kakor vselej — ter nastopilo pravo pot. Dokazalo je zopet, da so se našli tudi tu pripadniki stanu — kakor se pač uveljavljajo v vseh strokah vede in umetnosti — kateri se trudijo z lastno silo zmanjšati strmec, povzročen za

kakor hitro pa ne navajam dokazov, tudi nimam pravice kritikovati, ker to ni več kritika pač pa navadna hujskarija, katere namen je nekaj razdirati, česar sam nisem zgradil.

Razdiračev pa ni vesela ne organizacija pa tudi ne ostala človeška družba, ker pomenijo minus v napredku.

Morda bo kdo mislil, da svojih misli nisem iznesel na društvenem zborovanju iz strahu. A temu ni tako. Začelo se je pred učiteljsko javnostjo v Šoštanju, pa sem si mislil, da bo prav, če se tudi tako konča v »Učit. Tovarišu«. No, tragikomedijo sem pa tiho gledal.

Mirče Kosin.

neprimernim prenatrženim odlokom. Vzgojno ročno delo je postalo tu metoda, sredstvo, s katerim morejo učenci izraziti svojo notranjost, pokazati plovce svojega doumetja in trudu in kako se podrejo posameznim predmetom, katerih snov poglobljajo in utrjujejo, razširjajoč tako obzorje učenčeve znanosti in goječ tudi njegovo ročnost, povečajoč njegovo telesno jakost. S tega vidika pomeni Kromerizka razstava znaten napredek.

Bila so sicer še mnoga neokusna dela, n. pr. razni ornamentalni okraski »za vsako ceno«, vzorci stare smeri igranja, lepenkarstva itd. Torej cele vrste zabojčkov, škatlic, mizic, okvirčkov, okrašenih z različnimi barvnimi nalepkami, zarezki, lubjem in valovitimi okraski, ki niso odgovarjali niti najskromnejšim zahtevam okusa, izgotovljeni brez ozira na zadružno življenje učenčeve v šoli in zveze z ostalimi učnimi predmeti.

Vidni so bili tudi vplivi raznih pripomočkov, ki so se pojavili kot posledica odloka o uvedbi ročnih del, n. pr. Kriebelovih, zabavne delavnice, Veselovih. Predmeti izvršeni natančno po navodilu, brez ozira na individualnost, iz katere bi morali vzrasti ter na zanimanje in starost učenčeve; daleč oddaljeni od izpolnitve zahteve po koncentraciji učne snovi!

Viden je pa bil tudi vpliv izjemno dobrega načrta za smernice ročnega

LISTEK.

Sveži grobovi.

Svojemu tovarišu in nekdanjemu učitelju Leopoldu Cimperšku.

Grobovi tulijo... vrtinci črnj vstajajo iz njih in kot vampirji se vijo po zraku in žrtve iščejo z bodečimi očmi.

O Župančič.

In našli so si žrtve. Tam v prijazni Loki, med mirno snivajočimi jesenskimi gozdovi, iz srede jesenskih cvetk, iz srede hvaležnih otroških src, so ugrabili njih vzgojitelja Poldo Cimperška.

Kako kruti so grobovi! Zakaj si zbirajo moze, ki zapuščajo nenadomestljivo vrzel?

To pot je bil njih plen bogat. Ugrabili so vrtnarja, ki ga pogrešajo cvetice na oknu — na vrtu. In najbolj cvetke otroških src! Kdo jih bo negoval še s tako skrbjo? Kako žejno so požirale svojo hrano v njegovi besedi. Našel je vedno najboljšo pot do nežnih dušic. In mladina je s hvaležnostjo sprejemala od njega nauke, dobroto in ljubezen. In vse je vrnila z ljubeznijo. S spretno roko človeka, ki pozna življenje, nas je vodil preko šolskega praga v svet. Pripravljaj nas je na težko pot s tisto potrpežli-

vostjo, ki jo imajo le pravi prijatelji mladine. Ni mu šlo za zdravje, katero je bilo vedno bolj rahlo, kadar je videl v tem korist njemu zaupanim. — Odpiral nam je oči za naravo, katere velik prijatelj je bil. Vse boli z veseljem smo listali v njeni brezkončni knjigi, kajti njegovo navdušenje nas je podžigalo.

Jokali smo, ko smo zapuščali šolo in njega, našega najboljšega učitelja in prijatelja. In jokali so mlajši, ko je on zapustil šolo, kateri je posvetil 18 let svojega dragega življenja, da so se veselili malčki drugod. A njih veselje je bilo kratko... Ko je ostavil nje, se ni nihče več veselil.

Ob najboljšega tovariša smo. Med onimi redkimi je bil, ki jim je tovarštvo poleg mladine in domovine vse. Njegova družabnost ga je priljubila vsem. Kadar je izostal, smo ga pogrešali. — Sedaj ga bomo pogrešali vedno.

Zakaj otrpnila je roka, ki je negovala cvetice. Onemela so usta, ki so širila nauk o dobroti in ljubezni. Tovariško srce ne bije več.

In darovalo se mu je cvetje, da mu druguje na tihem loškem gričku. V venice in šopke se je strnilo ter mu prineslo zadnje pozdrave hvaležnih učencev in zvestih tovarišev, ki so se šele ob njegovi smrti prav zavedli, koga ni več.

Martica.

† Davorin Vodenik.

Krasnega dne 16. oktobra t. l. so se valile iz Maribora in okolice na mirno pokopališče v Pobrežju goste množice, pestre kakor gozdovi, ki so nas pozdravljali s ponosnega Pohorja; poleg častitljivega dostojanstvenika so korakali priprosti ljudje, pred onemoglim starcem zorna mladina, za krepkim nacionalistom, ljubečim svobodo, je s sklonjeno glavo šel ruski begunec, a vmes so šle resnih obrazov gruče meščanstva.

Opazovalec te množice je mogel spoznati, da številni pogrebci ne gredo na njivo božjo, da bi po običaju spremenjali vsakdanjega zemljana na njegovi poslednji poti, marveč, da hočejo počastiti zaslužnega moža in se mu zahvaliti za njegova dela.

Blagopokojnik, katerega smo položili k večnemu počitku, je bil Davorin Vodenik, upravitelj IV. deške osnovne šole v Mariboru.

Prekrasen dan njegovega pogreba je bil slika njegovega življenja, žalujoče množice pa žive priče njegovega delovanja.

Umrli je bil rojen leta 1873. na Pragerskem. Študiral je v Gradcu, kjer je leta 1894. napravil zrelostni izpit. Najprej je bil nekaj mesecev nameščen v Lanzenkirchnu na Nižjem Avstrijskem,

a ker mu delovanje med Nemci ni ugajalo, je prosil za namestitev med rojaki. Nato je služboval na Kapli, pri Mariji Snežni, v Slovenski Bistrici in Brezicah ob Savi. Na navedenih mestih se je marljivo udeleževal v narodnih društvih. Leta 1903. je bil imenovan za nadučitelja pri Spodnji Sv. Kungoti pri Mariboru, kjer je ostal 15 in pol leta. V tem kraju, zajetim od vsenemških valov, je imel jako težavno stališče; toda s svojo vestnostjo in ljubeznivostjo si je kmalu pridobil večino narodne nasprotnice, tako, da so mu čez nekaj let celo zaupali komisarjat nad občino Gradiška. Zaradi dobrega glasu kot šolnik in marljiv izvenšolski delavec je bil spomladi 1919. pozvan v Maribor in poverjen z vodstvom IV. deške osnovne šole. Ker pa je bilo ljudstvo proti novi državi in njenim organom zelo nahujskano, ni bil njegov novi delokrog prijeten, temveč je moral žrtvovati mnogo truda, da je končno led prebil.

Davorin Vodenik je bil moderen učitelj. Obiskoval je več tečajev in se zanimal za vse novosti na pedagoškem polju; nikdar pa ni brezmišelnost posnemal novotarij, vedno je vsako novo smernico resno premostril in le, kar je bilo razmeram primerne, je pridružil starim izkustvom.

Šolske upravitelje in upraviteljice prosimo, da odgovore na dopisnico glede knjižnic in društev.